

**ПУШТЕН ВО ФУНКЦИЈА ГЛАВНИОТ
ТРАНСПОРТЕН СИСТЕМ ЗА ЈАГЛЕН
ОД БРОД ГНЕОТИНО ДО СУВОДОЛ**

АД ЕЛЕМ ДОБИТНИК НА НАГРАДАТА ЗА УСПЕШНО РАБОТЕЊЕ НА СТОПАНСКАТА КОМОРА НА МАКЕДОНИЈА

АД „Електрани на Македонија“ е добитник на наградата на Стопанската комора на Македонија во категоријата компании што успешно работат од основањето на Комората до денес. Со свеченост во скопскиот хотел „Александар Палас“ и во присуство на над 1.200 видни гости, Стопанската комора на Македонија го прослави големиот јубилеј – девет децении од нејзиното постоење. На свечениот чин, покрај членките на најголемата бизнис-заедница во земјава, присуствуваа претставници на државните органи, дипломатскиот кор, претставници на меѓународни институции, здруженија и партнери, гости, пријатели и поддржувачи на Стопанската комора на Македонија и на коморското работење од земјата и од странство. Во одбележувањето на овој значаен јубилеј за земјава, учествуваа и Алесандро Берберис, претседател на Асоцијацијата на европските комори (Еурочемберс), како и замениците-претседатели на Владата на Република Македонија, м-р Владимир Пешевски и м-р Зоран Ставрески.

ПРЕТСЕДАТЕЛОТ ИВАНОВ ВО РЕК „БИТОЛА“

Во рамките на посетата на Општина Новаци, претседателот на Република Македонија, Ѓорѓе Иванов, заедно со градоначалникот на Општина Новаци, Лазар Котевски, го посети и нашиот најголем електроенергетски капацитет РЕК „Битола“. За време на краткиот престој во Комбинатот, претседателот Иванов во придружба на директорот на РЕК „Битола“, Мирко Ристевски, направи обиколка на термоелектраната и го посети новиот, модернизирани и автоматизиран систем за командување со термоагрегатите. Претседателот Иванов го посети и рудникот „Суводол“, каде од одговорните на ПЕ „Рудници“, беше информиран за обемните активности што во последните неколку години АД ЕЛЕМ ги презема во правец на продолжување на работниот век на РЕК „Битола“ со отворањето на новите површински копови „Брод – Гнеотино“ и ПЈС, изградбата и монтажата на Главниот транспортен систем за јаглен и истражувачките активности за отворање на новиот јагленокон во Живојно.

J.K.

Весник на
„Електрани на Македонија“

Издавачки одбор:

Д-р Влатко Чингоски
Генерален директор на АД ЕЛЕМ
Јасна Иванова-Давидовиќ
Директор на развој и инвестиции
Владимир Огњановски
Директор за правни и општи работи

Главен и одговорен уредник:

Мирче Котевски

Редакција на весникот:

Катерина Лазаровска
Весна Муловска
Борче Илиевски
Јован Колевски

Телефони на редакцијата:

++389 (0)2 3 149 102
++389 (0)2 3 248 853
++389 (0)47 206 247

e-mail:mirce.kotevski@elem.com.mk
jovan.kolevski@elem.com.mk

Уредува и печати:

Европа 92 дооел - Кочани

Моментно во завршна фаза е изработката на основните проекти за објектите од електраната опфатени со Лот 2, а очекуваме дека во летниот период ќе отпочне изградбата на пристапните патишта. Паралелно со овој процес привршуваат активностите за формализирање на набавката на ветерните турбини

Целта на пилот-проектот ветерен парк „Богданци“ е да ја промовира енергијата на ветерот каковозможен и остварлив извор на електрична енергија во Република Македонија. Со изградбата на ветерниот парк ќе се зголеми уделот на обновливите извори во производството на струја од АД ЕЛЕМ за околу 100 гигават- часа годишно. Средствата за реализација на ПВЕ „Богданци“ се дел од кредит обезбеден од германската КФВ банка, потпишан во април, минатата

ПРОЕКТ ВЕТЕРЕН ПАРК „БОГДАНЦИ“

година. За проектот, чијашто проценета вредност е 55 милиони евра, германската КФВ банка обезбеди 32,9 милиони евра, а останатите 22,6 милиони ќе ги обезбеди АД ЕЛЕМ од сопствени средства. Изградбата на ПВЕ „Богданци“ се реализира преку тендерска постапка која се состои од два лота, и тоа Лот 1 – набавка и монтажа на опрема (ветерни турбини) и Лот 2 – изградба на пристапни патишта, трафостаница и на далновод за поврзување на ПВЕ со преносниот систем на Република Македонија. АД „Електрани на Македонија“ потпиша Договор со конзорциумот „Терна – Сименс“ од Грција за реализација на Лот 2 од меѓународниот тендер за изградба на паркот на ветерни електрани „Богданци“. Предмет на договорот е изградба на пристапен пат, на трафостаница и на далновод што ќе го поврзуваат паркот со преносниот систем на Република Македонија. Формалните процедури за реализација на ПВЕ се започнати на 22.2.2012 со предавање на локацијата за изградба на електраната на изведувачот од конзорциумот „Терна – Сименс“. Настанот се одржа во просториите на Општина Богданци и со овој чин официјално почна техничката соработка за изведување на ПВЕ. Иван Трпески од Секторот за развој и инвестиции изјави дека: „ Моментно во завршна фаза е изработката на основните проекти за објектите од електраната опфатени со Лот 2. Исто така, ЕЛЕМ е во соработка со изведувачите, со консултантите „Фихтнер“ и „Геинг“ и со надлежните институции за што поскоро завршување на проектната и на формалната документација. Очекуваме во летниот период да отпочне изградбата на пристапните патишта,а паралелно со овој процес привршуваат активностите за формализирање на набавката на опремата(ветерните турбини), во согласност со Лот1.

Сметаме дека Договорот ќе биде склучен летово, а испораката на опремата ќе започне во ноември 2012“, потенцираше Трпески. Вкупното производство на паркот на ветерни електрани „Богданци“ ќе биде 100 гигават-часа годишно, а инсталираната моќност во првата фаза од реализацијата ќе изнесува 37MW, додека во втората фаза е предвидено да се инсталираат ветерни турбини со кои моќноста на ПВЕ „Богданци“ ќе се зголеми .

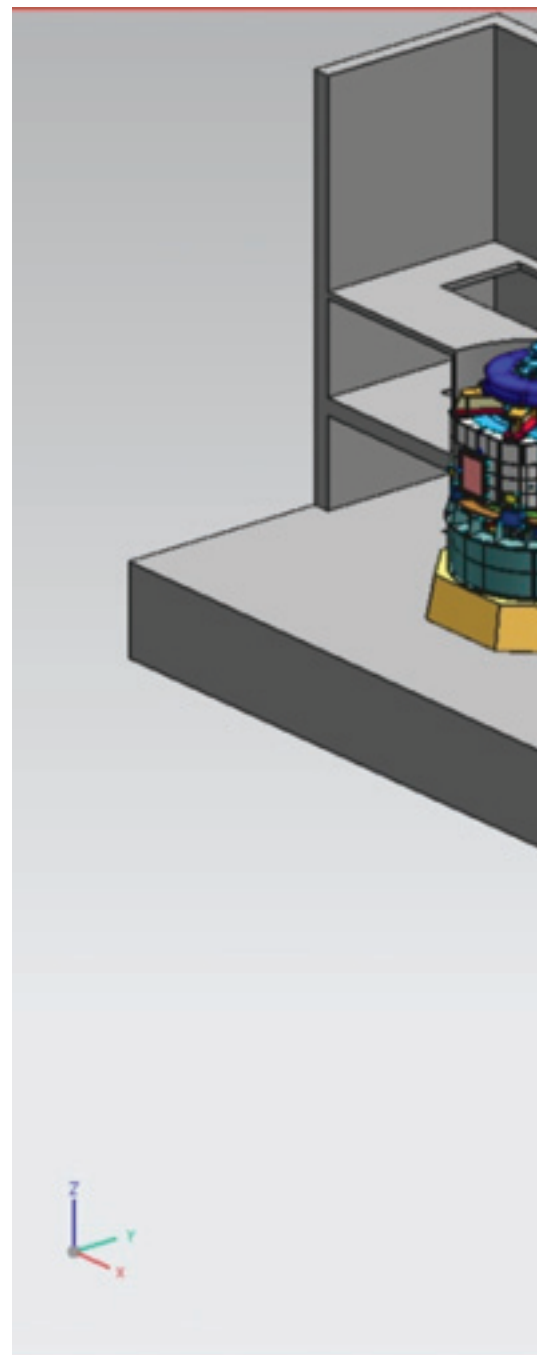
В.М.

ПРОЕКТ „РЕВИТАЛИЗАЦИЈА НА ХИДРОЕЛЕКТРАНИ - ВТОРА ФАЗА“

АД ЕЛЕМ во рамките на проектот „Ревитализација на шест хидроелектрани-втора фаза“, потпиша договори со две компании за ревитализација и за модернизација на мавровските електрани „Вруток“ и „Равен“. Австриската компанија „АНДРИЦ Хидро“ ќе ги замени и ќе ја зголеми моќноста на четирите генератори во ХЕ „Вруток“, па ќе изврши замена на високонапонските кабли и на системите за подмачкување во ХЕ „Равен“. Словенечката „ЕТРА Колектор“, пак, ќе ги замени шесте енергетски трансформатори во ХЕ „Вруток“ и трите енергетски трансформатори во ХЕ „Равен“. Придобивките од овие зафати што значително ќе ги подобрат производствените перформанси на хидроелектраните се: зголемување на достапниот енергетски производствен капацитет на ХЕ Вруток од 168 MVA на 184 MVA (мегаволт-ампери), можност за дополнително производството на еколошки прифатлива електрична енергија до 50 GWh годишно, потоа подобрување на ефикасноста и намалување на загубите кои се претвораат во поголем потенцијал за производство на електрична енергија, како и заштеди во трошоците за одржување. На потпишувањето на договорите, генералниот директор на АД ЕЛЕМ, д-р Влатко Чингоски, истакна дека со реализацијата на двата договора, ќе се добие комплетно модернизирана хидроелектрана со четири нови блок-трансформатори и четири нови генератори. Проектот со чија реализација се продолжува животниот век на хидроелектраната „Вруток“ се очекува да заврши во мај 2014 година. Директорите на двете компании, на словенечката „ЕТРА Колектор“, г. Петар Новак и г. Евалд Хесе, директорот на „АНДРИЦ Хидро“, истакнаа дека им претставува чест што ќе соработуваат со компанија како АД ЕЛЕМ и се сигурни дека работите ќе бидат завршени со предвидената динамика и дека оваа македонска компанија ќе биде уште една добра референца во нивните портфолиа. Во согласност со динамиката на договорите, се одржаа состано-

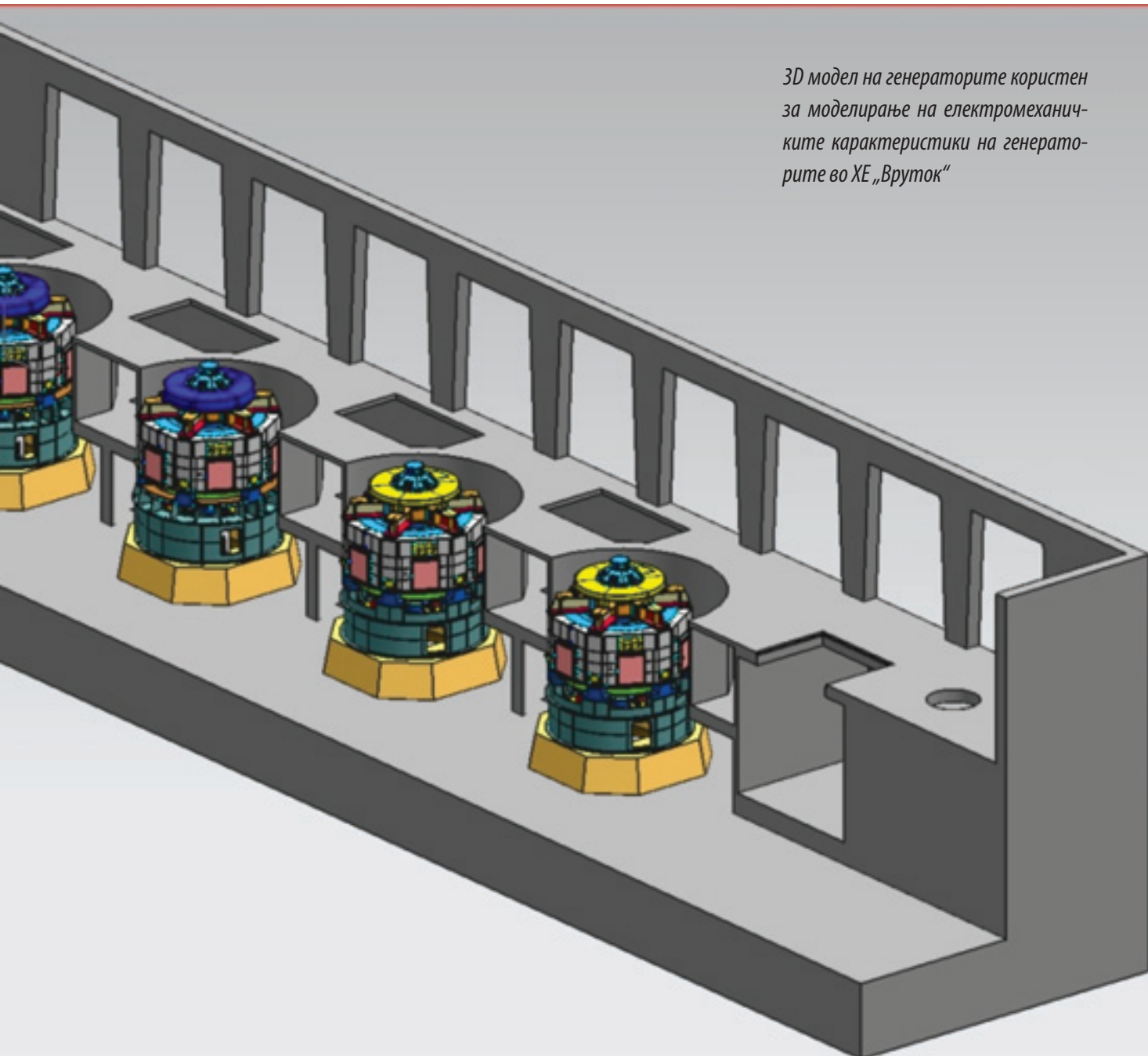
ци за воведување во работата на „Андрец Хидро“ и „ЕТРА Колектор“, и до крајот на март се пристапи кон детално проектирање на опремата. Притоа тимот за имплементација на ЛОТ1 од АД ЕЛЕМ и консултантот „Коленко“ беа задолжени за ревизија на проектната документација. Почетните координативни состаноци за презентирање на проектите и за нивна ревизија, како и презентација на производствените линии на „Андрец“ и „ЕТРА“, се одржаа од 28 мај до 1 јуни 2012 г. во Виена и Ваиц (Андрец) и во Љубљана (Етра). До почетокот на јуни главните проекти за генераторите, трансформаторите и за придружната опрема беа готови и ревидирани и од страна на ЕЛЕМ и од страна на консултантот и опремата започна да се произведува. Најкритичните елементи за кои е потребно повеќе време за изработка, како што е вратилото, веќе се влезени во производствен циклус. Во наредниот период тимот за имплементација на проектот продолжува со активностите за интензивно следење на производствениот процес со задолжителните тестови и контрола на квалитетот на опремата во фабриките, а понатаму и во самите електрани. Отпочнувањето на монтажата на првиот генератор (машината Ц во Вруток) се очекува да почне според планираната динамика во април 2013 и да заврши најдоцна до јуни истата година. Вредноста на договорот за генераторите изнесува 18.68 милиони евра, а на трансформаторите 2.77 милиони евра. Финансирањето на овие активности е преку заем од КФВ банката за кој е веќе потпишан договор во Министерството за финансии кон крајот на 2010 година. Направени се детални и веродостојни пресметки на потенцијалот за дополнителна енергија достапна преку подобрување на ефикасноста и намалување на загубите во генераторите и трансформаторите за 7 GWh/годишно, притоа избегнувајќи ги емисиите од 6.000 тони на јаглерод диоксид годишно. Според потпишаните договори и утврдената дина-

мика на ревитализација, првиот, нов блок генератор-трансформатор во ХЕ „Вруток“ ќе биде пуштен во погон во јуни догодина, а последниот, четврти блок генератор-тран-

ДИЈА НА ШЕСТ ОРА ФАЗА“

3D модел на генераторите користен за моделирање на електромеханичките карактеристики на генераторите во ХЕ „Вруток“

сформатор, ќе биде пуштен во погон во мај 2014 година, кога и официјално ќе заврши овој проект. Оваа инвестиција на АД ЕЛЕМ претставува продолжување на традицијата

и заложбите на компанијата за заштита на животната средина и намалување на емисиите на стакленички гасови, избегнување на увозната зависност на Македонија од

електрична енергија, како и обезбедување поголема сигурност во снабдувањето со енергија.

В.М.

НОВИ ИНВЕСТИЦИИ ВО РЕК „БИТОЛА“

ЛЕТОВО ЗАПОЧНУВА РЕАЛИЗАЦИЈАТА НА МЕГА-ПРОЕКТОТ ЗА РЕВИТАЛИЗАЦИЈА И ЗА МОДЕРНИЗАЦИЈА НА КОТЛИТЕ ВО ТЕРМОЕЛЕКТРАНИТЕ „БИТОЛА“

Оваа инвестиција вредна 88,5 милиони евра ќе овозможи да се зголеми коефициентот на искористувањето на котлите во термоелектраната, ќе се продолжи нивниот работен век за најмалку уште 120.000 часа или за 20 години и ќе се подобри енергетска ефикасност

Годинава, во РЕК „Битола“ започнува со реализација уште еден мега-проект за ревитализација и за модернизација на котловските постројки во термоелектраните „Битола“. Изведувач на инвестицијата, тешка 88,5 милиони евра, е реномираната германска компанија „Бабкок Борсиг“ заедно со под-изведувачите „Електро Системи“ Скопје, „Факом“ Скопје, „ЕЛ -ТЕ Инженеринг“ Скопје, „Метеорит“ Битола и

српските компании „Термоелектро“ и „Вија Оцел“. Работите на котловските постројки ќе започнат на почетокот на август кога ќе се поклопат со модернизацијата и автоматизацијата на третиот турбоагрегат на термоелектраните „Битола“, а ќе завршат за 90 дена. Слично како и проектот за модернизација и за автоматизација на енергетските блокови, и овој проект ќе се реализира етапно, во времетраење

од три години, односно до 2014 година. Секоја година ќе се модернизира котелот на еден енергетски блок. „Подготвителните работи што опфаќаат набавка на потребните материјали за прегревачкиот дел се комплетно завршени и отпочнат е процесот на изработка на деловите. Исто така, обезбедени се сите неопходни препоставки за непречена реализација на проектот кои опфаќаат: обезбедување на

потребната инсталација и инфраструктура, потоа магацински простор, работно плато и работничка населба за изведувачите. Кога активностите ќе го достигнат пикот работите ќе бидат на арспологање и по 350 луѓе на ден“, изјави менаџерот на проектот за ревитализација и за модернизација на котлите во ТЕ „Битола“, Лидија Јолеска- Буреска. Главните придобивки што се очекуваат од ревитализацијата и од модернизацијата на котлите во термоелектраните „Битола“ се зголемување на коефициентот на нивно искористување, поголема енергетска ефикасност, замена на грејните површини

и продолжување на векот на експлоатација за најмалку уште 120.000 часа или околу 20 години нормална експлоатација. Се очекува, исто така, ревитализацијата да обезбеди намалена потрошувачка на топлина на влезот на котелот, што пак, ќе резултира со зголемување на ефикасноста на термоблоковите.

„Реализацијата на овој зафат, кој опфаќа промена на системот за подготовка на јагленовиот прав, на аеросмесата и на системот за согорување, ќе обезбеди редукција на емисијата на штетни гасови и на азотни оксиди на помалку од 200 kg/m³,

посебно при работа со јаглен со променлив до влошен квалитет, што е во целосна согласност со директивата на ЕУ, која се однесува на заштитата на животната средина и емисијата на стакленички гасови“, изјави Буреска. „За сите работни места, каде што со модернизацијата и со ревитализацијата ќе се имплементираат нови технолошки решенија, изведувачот на работите има обврска да изврши обука на вработените од РЕК „Битола“ кои во иднина ќе работат со модернизираната котловска постројка“, истакна на крајот Буреска.

Ј.К.

ПОВРШИНСКИ КОП „БРОД – ГНЕОТИНО“

СЕ ИНТЕНЗИВИРААТ АКТИВНОСТИТЕ НА ИЗГРАДБА НА РУДНИЧКИОТ КРУГ

Во површинскиот коп „Брод – Гнеотино“ на подружница РЕК „Битола“, во последните месеци, паралелно со активностите за монтажа на Главниот транспортен систем за јаглен и објавувањето на тендерот за изградба на патот од селото Новаци до селото Брод, интензивно се работи и на оспособувањето на рудничкиот круг, што треба да ја заокружи физиономијата на новиот рудник.

„Во моментот од градежните работи завршен е резервоарот за технолошка вода заедно со потребната инфраструктура, привршуваат работите за оспосо-

бувањето на бараките за вработените, додека монтажата на магацинот за електроматеријали се очекува да започне на почетокот на јули“, истакна координаторот на проектот за реализација на изградбата на рудничкиот круг на ПК „Брод – Гнеотино“, Јовко Крстевски. Тој, исто така, напомена дека во рудничкиот круг во моментот се работи на поставување на електроинсталацијата, громобранската заштита, телекомуникациската мрежа и санитарната инсталација.

Локацијата на времената санитарна јама е веќе одредена и на неа интензив-

но се работи, по што ќе следи и приклучувањето на објектите на санитарната инфраструктура. Кога ќе се завршат сите овие градежни работи на изградбата на рудничкиот круг на ПК Брод, ќе се премине на поставувањето на оградата и на зазеленувањето на слободните површини околу неа.

Целиот проект се очекува да заврши кон крајот на летото, со што ќе се обезбедат неопходните услови за нормално функционирање на вработените во овој површински коп во рамките на РЕК „Битола“.

Ј.К.

ИМПЛЕМЕНТАЦИЈАТА НА ИНФОРМАЦИСКИОТ БИЗНИС-СИСТЕМ

ЕРП СИСТЕМОТ ЌЕ ГО СМЕНИ ПРОФИЛОТ НА АД ЕЛЕМ

Во досегашниот тек подготвителни активности за имплементација на новиот информациски бизнис-систем се комплетираа следните активности:

- дефинирање и опис на бизнис -процесите во АД ЕЛЕМ;
- прилагодување (подесување) на системите САП, ХеРМес и ДМС на дефинираните процеси;
- модулни и интегративни тестирања на системот;
- обука на клучни и на крајни корисници;
- миграција на мастер-податоците и на отворените ставки.

Со овие подготовки се создадоа услови за почеток со работа на новиот **БИС** систем. Одлуката за отпочнување со работа официјално беше донесена на состанокот на Управниот одбор на 26.4.2012 година.

Почетната работа со новиот систем ги покажа и сите слабости на досегашното работење во компанијата – субјективни и објективни:

- Податоци за материјали –влезните (мигрирани) податоци од стариот систем не беа целосно валидни и добро прочистени. Ова посебно важи за мастер-податоците на материјалите во магацините. Иако се изврши преглед и чистење на шифрарникот на магацинските материјали во периодот пред пуштање на системот во работа, сепак некои од елементи на шифрата која го дефинира материјалот не беа добро дефинирани. Ова доведе до одредени нелогичности во книжењата, тешко наоѓање на материјал во базата на податоци, нелогичности во дефинираните единечни мерки и сл;
- Подесување на системите – иако постоеше согласност дека системите се подготвени за работа и ги задоволуваат барањата на процесот на работа на АД ЕЛЕМ, практичната и реална работа, покажаа дека сè уште постојат недоречености во функционалноста на системот. Со голема ангажираност на корисниците, но и на консултантите на имплементаторот, голем дел од условно речено нефункционалностите на системот се отстранети и тој е прилагоден на потребите на АД ЕЛЕМ. Треба да се напомене дека процесот на прилагодување на системите никогаш не завршува, дека тоа е процес кој постојано се одвива и го усовршу-

ва процесот на работа;

- Комуникации – новите системи работат на принципот клиент-сервер (клиенти се сите персонални компјутери од подружниците, а серверите се поставени на две локации - во Скопје и во Битола). Тоа се апликации што разменуваат голем број податоци меѓу себе. За пренос на податоците сè уште се користат постоечките комуникации (телекомуникациската мрежа на АД МЕПСО) која не ги задоволува барањата на системите во однос на капацитет и брзина на пренос, па доаѓа до повремени испади и проблеми во комуникациите.

Во овој момент **САП** - системот е имплементиран и работи целосно со модулите за:

- финансиско работење (ФИ);
- набавка на материјали и услуги (ММ);
- магацинско работење (ВМ);
- основни средства и ситен инвентар (АМ);
- управување со инвестиции (ИМ);
- управување со работењето на компанијата (ЦО).

Модулот за продажба и за дистрибуција (СД) е во фаза на завршни тестирања.

Со САП-системот се работи ретроактивно или оф-лајн, и почнато е внесувањето податоци и книжења од 01.01.2012 год. Целта е да се внесат сите податоци во новиот сис-

тем и да се изврши проверка (споредба) на резултатите со стариот систем.

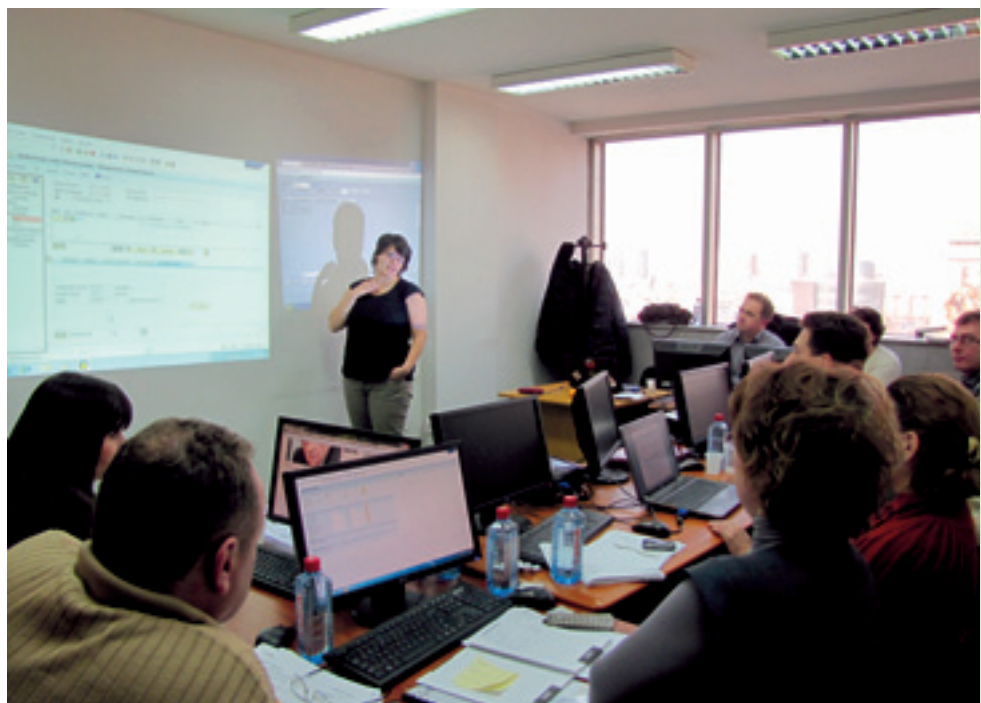
ХеРМес системот работи целосно со два модула:

- модулот за човечки ресурси – почна со работа во реално време 01.06.2012;
- модулот за пресметка на плата – поради низа недоследности во начинот за внесување на податоците и во начинот на пресметката на плата во стариот систем, од јуни 2012 год. ќе започне пресметката на плата во системот ХеРМес.

ДМС-систем (електронска архива) е пуштен во работа на 18.5.2012 год. Целосно се имплементирани барањата од првата фаза на проектот.

Од **САП**-системот преостанува втората фаза на имплементација на проектот што всушност претставува поголема интеграција на модулите и автоматизација на процесите на работа:

- целосна имплементација на модулот за одржување (ПМ) во електроните на АД ЕЛЕМ;
- електронска поддршка (воркфлоу) на процесите на одобрување;
- мапирање на магацинските комплекси до најелементарно ниво (рафт, полица) и оптимизирање на резервите со материјали;
- размена на податоци (комуникација)

на САП-системот со други надворешни институции (банки, Биро за јавни набавки, и сл.).

Во **ХеРМес** системот треба да се изврши:

- имплементација на модулот за работа со смени;
- интеграција со системите за регистрација на работно време;
- имплементација на софтвер за вра-

ботување.

ДМС системот во втора фаза опфаќа:

- работата со бар-кодери на сите излезни документи од системите;
- имплементација на електронски деловник;
- имплементација на книга на влезни фактури.

Комплетната имплементација на БИС како интегриран систем во АД ЕЛЕМ ќе овоз-

возможи поголема поврзаност, координација и комуникација меѓу секторите и подружниците. Со завршувањето на имплементацијата на втората фаза од проектот (планирана за февруари 2013 год.) ќе се смени и профилот на АД ЕЛЕМ – компанија која не користи хартија и е со целосно автоматизирано работење на бизнис- процесите.

Б.И.

РЕК „БИТОЛА“

ВО ФУНКЦИЈА Е СОФТВЕРОТ ЗА ДЕФИНИРАЊЕ НА СОСТОЈБАТА НА ДЕПОНИЈАТА

Новиот софтвер е оригинално решение на стручен тим од Службата за деловно- технички апликации и овозможува визуелна претстава за количините и за квалитетот на јагленот на секоја рудна греда на системот за допрема на јаглен во Комбинатот

Од неодамна на системот за допрема на јаглен во РЕК „Битола“ започна да функционира апликацијата за следење на состојбата на депонијата на јаглен, со што се добива визуелна претстава за количините и за квалитетот на секоја од рудните греди. Со следењето на состојбата се овозможува да се исклучи депонирањето на јаглен со послаб квалитет на едно место, и негово распоредување на рудна греда каде јагленот е со подобар квалитет. Со ова се постигнува оптимизација и контролирана хомогенизација на јагленот на сите рудни греди на депонијата, што од друга страна придонесува за подобра, поефикасна и поекономична работа на енергетските блокови на термоелектранта. Ова оригинално софтверско решение го изработи стручна екипа од Службата за деловно-технички апликации, предводена од одговорниот инженер за софтвер, Стефан Четелев и информатичарот Димитар Стефановски, во непосредна комуникација со раководителот на Системот за допрема на јаглен, Зоран Гатовски. Екипата интензивно работеше неколку месеци на осмислувањето и на подготовката на ова оригинално софтверско решение, кое после неопходниот тест-период, започна да функционира кон крајот на минатата година и веднаш ги даде посакуваните резултати. Со примената на ова решение, во секој момент, од секоја мрежно поврзана компјутерска единица во РЕК „Битола“, може да се следи и да се контролира комплетната состојба на јагленот на депонијата, а извештаите на сменските инженери можат да се следат во електронска форма.

Во суштина, станува збор за комплексна програма што се одвива во неколку

фази на различно лоцирани компјутерски единици, вели еден од авторите на апликацијата, одговорниот инженер за софтвер, Стефан Четелев. Податоците се преземаат од програмата што се наоѓа на јагленовиот диспечер, а се користи и посебна десктоп програма изработена во АСП НЕТ Ц# програмски јазик и ОРАКЛ база на податоци, конфигурирана да ги префрла на главниот сервер лоциран во систем-салата. Основата на самата програма, кој претставува веб базирана апликација изработена во програмски јазик АСП НЕТ C# и MYSQL база на податоци, е лоцирана на командната депонија, истакнува Четелев. За поголем проток и брзина при дополнителните извештаи се користи ПХП

веб апликација со MYSQL база на податоци, која служи за следење на состојбата на депонијата за јаглен и овозможува комплетен и детален сменски извештај, кој може да се гледа на крајот на секоја смена, на различни компјутери и на различни локации во комбинатот. Првичните ефекти од функционирањето на апликацијата во секојдневниот процес на производство на електрична енергија во термоблоковите се веќе евидентни и ги даваат очекуваните резултати, а самиот факт што ова софтверско решение е дело на вработени во РЕК „Битола“ гарантира негово дополнување и усовршување во иднина.

Ј.К.

РЕАЛИЗИРАН МЕГА ПРОЕКТ НА АД ЕЛЕМ

СВЕЧЕНО ПУШТЕН ВО УПОТРЕБА ТРАНСПОРТЕН СИСТЕМ ЗА ЈАГЛЕН КОП „БРОД - ГНЕОТИНО“ ДО РУДНИКОТ

Со пуштањето во функција на главниот транспортен систем наменет за континуиран брз и ефикасен транспорт на јагленот од извозната рампа на усекој на новиот површински коп Брод Гнеотино, до истоварното место на јагленовиот систем во рудникот Суводол ќе се заокружи процесот на ископ, експлоатација и испорака на најмалку два милиони тони јаглен на годишно ниво од површинскиот коп Брод Гнеотино

Претседателот на Владата на Република Македонија Никола Груевски и генералниот директор на АД Електрани на Македонија д-р Влатко Чингоски во РЕК Битола го пуштија во употреба главниот транспортен систем за јаглен кој се протега од површинскиот коп „Брод - Гнеотино“ до рудникот „Су-

водол“, проект на АД ЕЛЕМ, вреден 18,6 милиони евра. Транспортниот систем за јаглен е со должина од 10 километри и неговиот капацитет е 3.800 тони јаглен на час.

- Со изградбата на овој транспортен систем се комплетира една голема инвестиција, се заокружува производствениот про-

цес во површинскиот коп „Брод - Гнеотино“, адекватно се поврзуваат двата руднички капацитети и може да се каже дека трасата која ги поврзува рудниците и термоелектраната „Битола“ е целосна и функционална. Со тоа се комплетира системот за искористување на енергетското богатство на јаглено-

ЕБА ГЛАВНИОТ ГЛЕН ОД ПОВРШИНСКИОТ РУДНИКОТ „СУВОДОЛ“

копот „Брод - Гнеотино“ и рудникот „Суводол“ со што ќе се обезбеди стабилна иднина, развојни перспективи и непречена работа на термоелектраната „Битола“ во наредните 25 до 30 години, истакна премиерот Груевски. Премиерот Груевски, на свеченоста му честита на генералниот директор на АД ЕЛЕМ за заложбите во однос на успешната реализација на проектот Главен транспортен систем за јаглен.

На свеченоста во РЕК „Битола“ премиерот посочи дека Владата продолжува со инвестициите за нови капацитети, како и санација, реконструирање и проширување на веќе постоечките капацитети во електроенергетскиот сектор. Како што најави премиерот Груевски, наскоро ќе биде пуштена во употреба хидроелектраната „Св. Петка“, а во тек е ревитализација на шест хидроелектрани „Вруток“, „Равен“, „Врбен“, „Глобочица“, „Шпилје“ и „Тиквеш“. Во тек се подготвителни активности за реализација на проектот „Парк на ветерни електрани“ - Богданци, проектот за изградба на ХЕЦ „Бошков мост“, како и подготвителни активности за реализација на проектот „Луково Поле“. Сите овие проекти јасно говорат за нашата посветеност да продолжиме со проекти за ревитализација, проширување и зајакнување на македон-

скиот енергетски систем.

-Со пуштањето во функција на главниот транспортен систем наменет за континуиран брз и ефикасен транспорт на јагленот од извозната рампа на усекот на новиот површински коп Брод Гнеотино, до истоварното место на јагленовиот систем во рудникот Суводол ќе се заокружи процесот на ископ, експлоатација и испорака на најмалку два милиони тони јаглен на годишно ниво од површинскиот коп Брод Гнеотино. Овие количини јаглен, заедно со количините од постојниот рудник Суводол и од подинската јагленова серија на рудникот Суводол се очекува да го исполнат потребниот минимум од 6 милиони тони јаглен годишно, потребни за непречено производство на електрична енергија од ТЕ Битола. Транспортниот систем е димензиониран во перспектива да го прифати и јагленот од рудникот Живојно – истакна генералниот директор на АД Електрани на Македонија д-р Влатко Чингоски во своето обраќање.

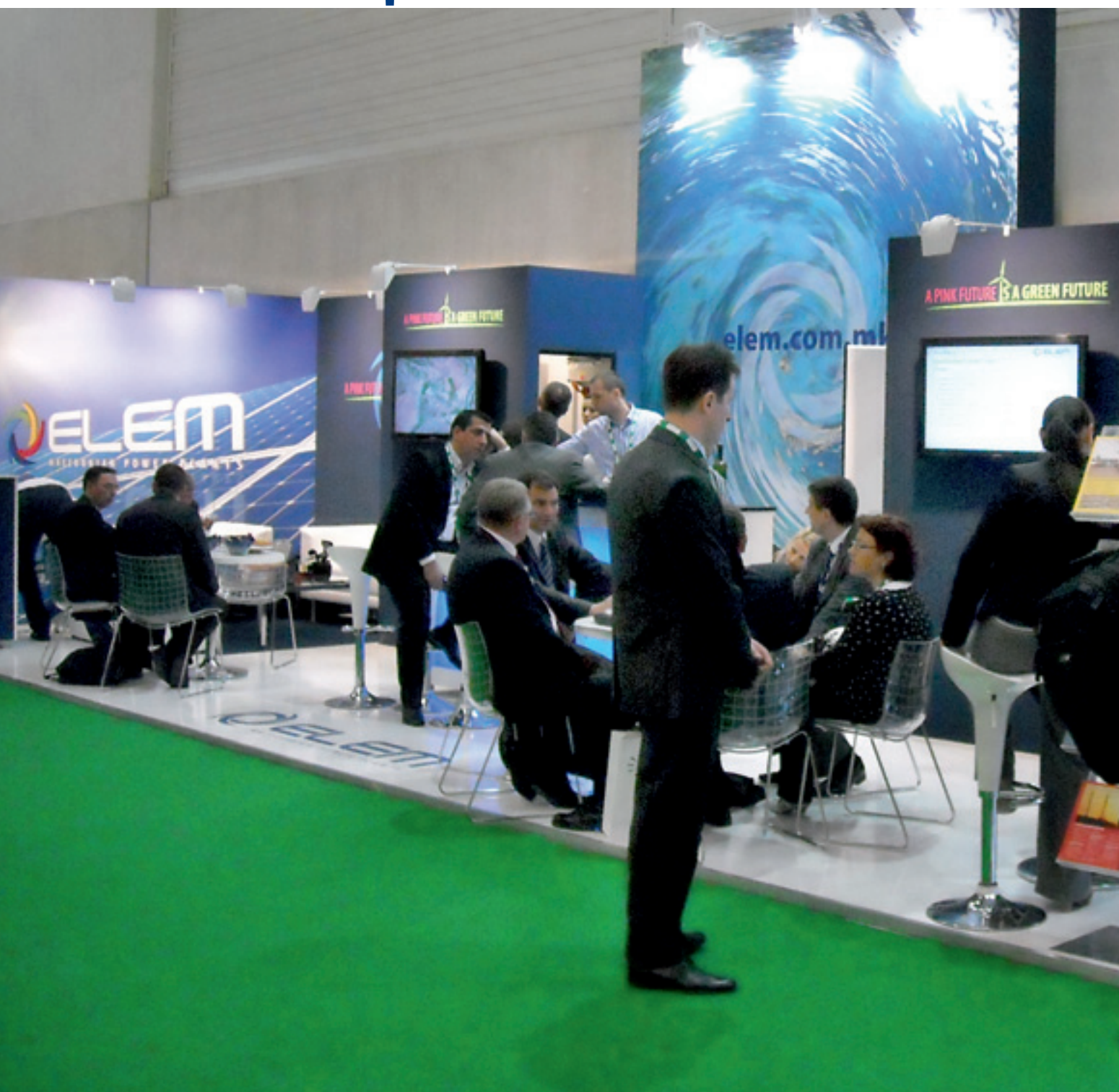
Како што рече д-р Чингоски, реализацијата на овој значаен проект на АД ЕЛЕМ беше извршена со главните произведувачи на опремата и изведувачите на работите, германската компанија „Тисен Круп“ и нејзините подизведувачи ФАКОМ-Скопје, и

главниот проектант на трасата и потребната инфраструктура ГЕИНГ-Скопје

.- АД Електрани на Македонија, последниве четири години решително е насочена кон обезбедување долгорочен и стабилен електроенергетски систем. Работиме на активирање нови лежишта на јаглен, во рудникот Суводол засилено се одвиваат активности за целосно отворање за експлоатација на Подинската јагленова серија, во тек е изработка на главен проект за отворање нов рудник за јаглен во Мариово, а до крајот на 2012 година очекуваме да завршат геолошките истражувања во потенцијалното јагленово наоѓалиште Живојно со изработка на елаборати за рудните резерви, рече Чингоски пред присутните гости и вработените во АД ЕЛЕМ. Тој најави почеток и на два, како што рече грандиозни проекти од исклучителна важност за иднината на „РЕК Битола“, односно модернизација и автоматизација на термоелектраната „Битола 3“ што ќе се реализира од идниот месец и модернизација на котлите во термоелектраните „Битола“-зафат кој ќе трае три години, а ќе го изведува германската компанија „Бабкок Борсиг“ со што АД ЕЛЕМ ќе ги исполни најстрогите европски директиви за заштита на животната средина.

ВПЕЧАТЛИВ НАСТАП НА АД ЕЛЕМ НА ПАУЕР ЏЕН ВО КЕЛН

АД „Електрани на Македонија“ по вторпат во континуитет се појавува на „Пауер Џен“, најзначајниот саем за енергетика во Европа на кој се претставуваат компании кои се занимаваат со производство на енергија, но и компании кои произведуваат опрема за енергетски капацитети.

„Сметам дека овој континуитет добро и дојде на компанијата“, оцени генералниот директор на ЕЛЕМ, д-р Влатко Чингоски.

„Веќе сме препознатливи и имаме многу гости на нашиот штанд. Се појавуваме со некои новитети, пред сè во нашите развојни проекти и мислам дека го оправдаваме нашето присуство со тоа што многу од нашите партнери се заинтересирани за Македонија како бизнис-дестинација и за нашата компанија“, изјави д-р Чингоски.

На посетителите, како што рече првиот човек на АД ЕЛЕМ и на учесниците на „Пауер Џен Јуроп“ годинава им понудивме, дел од проектите од нашата Програма за развој. „Како минатата година во Милано, така и оваа одиме со проектите кои се веќе во реализација: хидроелектраната ‘Бошков Мост’ и ветерниот парк „Богданци“, како и подготвителните активности за акумулацијата „Луково Поле“. Но, овој пат, првпат правиме визуелна презентација на два значајни проекта за Република Македонија од областа на енергетиката – комплексот електрани на Црна Река, „Чебрени и Галиште“, а за првпат, визуелно го доловивме и проектот Вардарска долина, како ќе изгледа откако ќе биде реализиран како проект“, рече д-р Чингоски.

Подготвивме тридимензионална визуелизација на овие објекти со податоците и значењето што ќе го имаат во енергетскиот сектор на Македонија, со што на обичните луѓе им доловивме што претставуваат двата проекта. „Сметам дека ваквиот начин на претставување на проектите е многу близок до обич-

ните луѓе и на тој начин можат да сфатат што ние сакаме да направиме. Минатата година првпат го промовиравме проектот ‘Бошков мост’ и како резултат на нашето претставување на саемот Пауер-Џен Јуроп во Милано, 40 компании ги купија тендерските документи за ‘Бошков мост’. Од нив 18 компании се пријавија за претквалификација за градежните работи. Тоа покажува дека е потребно вакви проекти да се промовираат затоа што конкуренцијата е голема и доколку не сте поблиску до оние кои ги изведуваат проектите се поставуваат во втор план“, посочи д-р Чингоски. Ние, нагласи генералниот директор на АД ЕЛЕМ, имаме намера да бидеме во прв план и сакаме компаниите кои се стручни и можат да ги направат овие проекти да бидат присутни во Македонија и да работат за „Електрани на Македонија“.

Директорката за развој и инвестиции на АД ЕЛЕМ г-ѓа Јасна Иванова-Давидовиќ смета дека годинешното претставување на саемот е подобро од ланското. „Оваа година имаме повеќе проекти и соодветни анимации и презентации на проектите. Вклучени се и проектите ‘Чебрени и Галиште’ и ‘Вардарска долина’. Имаме навистина голем интерес од посетителите и од компаниите што се присутни на саемот. Веќе почнуваат да нè препознаваат дека сме дел од ова семејство на Пауер-Џен што е многу битно за нашата компанија и воопшто за развојот на енергетиката во Македонија“, рече за медиумите, г-ѓа Иванова-Давидовиќ. Таа нагласи дека на штандот често доаѓаат потенцијални идни партнери, кои, како што рече, би можеле да соработуваат во изградба, испорака на опрема и монтажа во идните проекти на АД ЕЛЕМ.

„Многу е важно да ги имаш оние компании што знаат, можат и умеат, со еден збор најдобрите во светот, а овде на саемот на енергетиката токму се собираат најдобрите“, изјави г-ѓа Иванова-Давидовиќ.

Ланското учество на саемот во Милано има значаен придонес и како резултат на него има многу поквалитетни понуди и поголем интерес за проектите на АД ЕЛЕМ. „Конкурентноста е поголема за проектите на АД ЕЛЕМ, а со тоа и квалитетот. Се надевам дека тоа ќе придонесе за намалување на цените за реализација на нашите идни проекти, рече г-ѓа Иванова-Давидовиќ. Саемот „Пауер-Џен 2012“, на кој се претставија 630 излагачи меѓу кои и некои од најголемите светски енергетски брендови. Следниот саем е најавен за периодот од 4 до 6 јуни идната година во Виена, Австрија.

НАСТАП НА МАЕСТРО ЗОРАН МАЦИРОВ НА ШТАНДОТ НА АД ЕЛЕМ НА САЕМОТ ВО КЕЛН

Македонскиот музичар и светски познат перкусионист Зоран Маџиров со својата невообичаена изведба на познати класични музички дела на шишиња привлече многу посетители на саемот „Пауер-Џен 2012“ во Келн на штандот на АД „Електрани на Македонија“. Посетителите на штандот со музиката на Маџиров и македонските специјалитети ајвар, сирење, кашкавал, разни кондиторски производи и вкусни македонски вина можеа да се запознаат и со проектите што македонската државна компанија за производство на електрична енергија ги презентира на саемот.

„Огромна чест и задоволство ми е што ни успеа идејата со генералниот директор на ЕЛЕМ, д-р Влатко Чингоски, меѓудругите и јас, исто така, да ги бранам боите на Македонија денеска во Келн и заедно со „Електрани на Македонија“ и со мојата музика да направиме концерт без струја, имајќи на ум дека енергијата денес се стреми кон зелено, а музиката не е ништо друго освен енергија“, изјави Маџиров.

СТИПЕНДИИ ОД АД ЕЛЕМ, МЕПСО И ЕВН ЗА СТУДЕНТИТЕ НА ФЕИТ

Трите енергетски компании АД ЕЛЕМ, ЕВН Македонија и АД МЕПСО ќе стипендираат 14 студенти запишани на првиот циклус студии, во учебната 2011/2012 на Факултетот за електротехника и информациски технологии. Со доделувањето стипендии трите компании заеднички даваат свој придонес и поддршка во едукација и оспособување на стручни и квалитетни кадри од областа на енергетиката, и воедно ќе им се даде стимул на идните студенти да се запишуваат на електро и на информатичките факултети.

Деканот на ФЕИТ, Миле Станковски, рече дека од пред две години, кога Факултетот ја договорил соработката за стипендирање, значително се зголемил бројот на запишани студенти на насоките за енергетика, за кои претходно интересот бил многу слаб. Да се мотивираат матурантите да студираат енергетика било и повод за договорот со трите компании, што резултирало со 75 запишани во 2011/2012 наспроти 25 во претходната студиска година. На ФЕИТ има седум студиски програми, од кои три се од областа на енергетиката.

„Со ова компаниите си ја обезбедуваат својата иднина со квалитетен кадар, во чие профилирање може да имаат директно влијание преку учество во селекција на изборните предмети и изведувањето практика, студентски проекти, дипломски работи, а идните инженери ќе имаат можност за професионална кариера токму во овие компании“, истакна деканот на ФЕИТ Миле Станковски.

Иницијативата ја поздравил министерот за образование и наука, Панче Кралев, кој рече дека компаниите што ја помагаат едукацијата на студентите се општествено одговорни: „Ова одразува два правца за кои Министерството за образование и наука континуирано се залага – комуникација и соработка меѓу приватниот сектор и универзитетите и поддршка за техничките факултети кои генерираат кадар што сега е дефицитарен на пазарот на трудот“, рече министерот Кралев. Во рамките на овој проект, АД ЕЛЕМ како компанија чии општествено одговорни практики се дел од нејзиното корпоративно портфолио, ќе учествува

со стипендирање на четворица студенти. Директорот за производство во АД „Електрани на Македонија“, г. Димитар Танурков, кој во име на АД ЕЛЕМ ги додели стипендиите на избраните студенти, го потенцираше значењето на компанијата како стожер на електроенергетскиот систем во нашата земја, како и важноста во неа да се ангажираат квалитетни и стручни кадри.

„Со големо задоволство ја прифативме понудата за соработка со факултетите очекувајќи дека преку квалитетните студенти ќе се зголеми и квалитетот на нашата компанија, а исто така и енергетиката во Република Македонија ќе прерасне на повисоко ниво“, изјави г. Димитар Танурков. Претставниците и на другите енергетските компании посочија дека корист од оваа иницијатива имаат и студентите и компаниите и се очекува ова да биде востановена практика во иднина. Од компаниите порачаа дека нивните врати се широко отворени за стипендистите, и доколку успеат да го задржат просекот до крајот на студиите, работното место ќе им биде загарантирано.

В.М.

ВО ОРГАНИЗАЦИЈА НА АД ЕЛЕМ СОБРАНИ 581.000 ДЕНАРИ

ХУМАНИТАРНА АУКЦИЈА НА СЛИКИ ОД „МАЛ БИТОЛСКИ МОНМАРТР“

АД ЕЛЕМ, како поддржувач на уметноста и културата, со голем ентузијазам и почит за талентот на младите уметници, организираше хуманитарна аукција, каде сите поддржувачи на уметноста имаа можност да помогнат да продолжи долгогодишната традиција на Мал Битолски Монмартр. На одржаната хуманитарна аукција на дела од ликовната манифестација „Мал битолски Монмартр“ беа продадени сите понудени 44 уметнички дела со мотиви од Македонија, насликани од млади сликари од преку 20 земји. Љубители на уметноста станаа сопственици на уникатни уметнички дела од млади ликовни амбасадори кои во изминатите три децении биле дел од најстарата ликовна колонија за деца на Балканот.

Генералниот директор на АД ЕЛЕМ и иницијатор на хуманитарната аукција д-р Влатко Чингоски им се заблагодари на присутните за поддршката, за покажаната хуманост и за благородниот гест. „Поддршката на уметноста и културните настани го збогатува животот на сите во заедницата. АД ЕЛЕМ традиционално и со голема гордост на ова меценство, го поддржува ‘Мал битолски Монмартр’, бидејќи оваа манифестација со години успешно гради мостови кон светот, докажувајќи дека грижата за уметничките вредности е од големо значење за државата“, рече д-р Чингоски.

На присутните им се обрати и г-ѓа Снежана Ристовска, државен советник во Министерството за култура. Убаво е, рече г-ѓа Ристовска, кога во поддржувањето и поттикнувањето на културните манифестации директно се вклучуваат и многу општествено-одговорни компании. Ристовска изрази благодарност до ЕЛЕМ за организацијата на оваа благородна иницијатива, за поддршката и унапредувањето на културата во Република Македонија.

Со аукцијата беа собрани 581. 000 денари, средства кои помогнаа во годи-

нешната организација и опстојувањето на оваа реномирана ликовна манифестација која секоја пролет се одржува во Битола. Со поддршка од Министерството за култура, реализацијата на овој хуман и културен проект продолжи со изложба на дела од „Мал битолски Монмартр“ во фоајето

на Македонската опера и балет (МОБ). Изложбата беше од отворен карактер, а посетителите имаа можност да се запознаат со делата на младите ликовни амбасадори и да донираат парични средства за поддршка на оваа ликовна манифестација.

К. Л.

МЛАДИТЕ НАУЧНИЦИ НИКОЛА И БРАНКА ЗАМИНАА НА ОЛИМПИЈАДАТА ВО ЊУЈОРК

Охридските средношколци Никола Таштаноски и Бранка Бунташеска заминаа на интернационалната средношколска олимпијада ГЕНИУС 2012 што од 24 до 29 јуни се одржа во Њујорк, САД за да го презентираат својот проект за заштита на животната средина и користење на обновливи извори на енергија. ЕЛЕМ го финансираше авионскиот превоз до Њујорк и им помогна на Никола и Бранка да го реализираат својот сон и да се натпреваруваат со најдобрите ученици од светот. Покрај проектот на Бранка и Никола, на овој интернационален натпревар учествуваа уште 247 проекти. „Станува збор за меѓународна олимпијада од областа на екологијата што опфаќа теми што се поврзани со планетата Земја и заштитата од загадувањето“, ни појасни Бунташеска. Нејзиниот проект-партнер Никола, ни раскажа дека во проектот вложиле исклучително голем труд, а за сите истражувања и подготовки потрошиле повеќе од 4 месеци. „Самата можност да аплицираме за ова натпреварување беше голем предизвик за нас, па сериозно се зафативме со работа и буквално го работевме проектот секоја вечер,

а некогаш и до 4 часот по полноќ, настрана од сите училишни активности“, рече Таштаноски. Инаку Таштаноски и Бунташеска кои моментно се стипендисти на приватното

средно училиште „Јахја Кемал“ од Струга, во основно училиште направија научен проект за пастрмката, кој стана дел од меѓународен научен труд.

ЕЛЕМ ФИНАНСИСКИ ГИ ПОДДРЖА УЧЕНИЦИТЕ ОД ЈАХЈА КЕМАЛ

АД „Електрани на Македонија“ во рамките на својата Декларација за општествена одговорност финансиски ги поддржа учениците од гимназијата „Јахја Кемал“ од Струга. Тие учествуваа на Олимпијадата за млади физичари што се одржа во САД, каде ги споделија своите проектни идеи, искуства и знаења, иновативно промовирајќи глобален одржлив развој. Тие настапија во конкуренција на 720 ученици од 72 земји од целиот свет. Според официјалниот список на наградени, Бранислав Стојков освои златен медал во категоријата животна средина за проект изработен со своја соученичка, што се однесува на прочистување на води, а неговите двајца соученици, Стефан Бушевски и Зафир Ангелески, освоија сребрени медали за проект поврзан со изнаоѓање начин за загревање на пластениците. Учениците искрено се заблагодарија за поддршката и разбирањето на нашата компанија: „Ни беше чест и задоволство што ни бевте спон-

зор на натпреварот и веруваме дека ЕЛЕМ и понатаму ќе нè поддржува во текот на нашите студии, што ќе бидат најверојатно од областа на енергетиката, и во напори-

те да постигнуваме уште подобри резултати“, истакнаа Бранислав, Зафир и Стефан во писмото за благодарност упатено до АД ЕЛЕМ.

„МОЌТА НА УМЕТНИЧКОТО СОЕДИНУВАЊЕ“

Со поддршка на АД ЕЛЕМ, Здружението за помош на лица со ментален хендикеп „Порака“ од Неготино подготви инклузивна тетарска претстава во која актери беа лица со посебни потреби од „Порака“, студенти и гимназијалци. Проектот беше насловен како „Моќта на уметничкото соединување“, а театарската претстава беше работена според текстот „Жената и метлата“ на Шенка Колозова. Премиерата се одигра во Скопје, а претставата ќе имаат можност да ја видат и граѓаните на Неготино, Кавадарци, Велес, Куманово и Струга. Ова е втора инклузивна претстава која ја организираат од „Порака“. Претходно лицата со посебни потреби заедно со гимназијалци од Неготино беа дел од комедијата „Итар Пејо и Насрадин Оца“. Лицата со посебни потреби се дел

од нашиот живот и не треба да постојат бариери што ќе ги делат овие луѓе од нас, беше хуманата порака што беше испратена

од претставата. Лицата со посебни потреби покажаа дека и тие имаат талент, само треба да се открие.

ДЕЦАТА ОД ГРАДИНКАТА „ДЕТСКА РАДОСТ“ ВО ПОСЕТА НА ХЕ „КОЗЈАК“

Триесетина дечиња на возраст од пет до шест години од градинката „Детска радост“–Калинка, од населбата Железара беа во едукативна посета на хидроелектраната „Козјак“. Настанот беше организиран на барање на градинката „Детска радост“, а децата беа пречекани од генералниот директор на АД ЕЛЕМ д-р Влатко Чингоски и вработените од ХЕ „Козјак“. На настанот генералниот директор д-р Чингоски, ги прошета дечињата низ подружницата и заедно со вработените им го објасни процесот на производство на електрична енергија. „Посетата беше добра можност децата да се запознаат со процесот на производство на електрична енергија, но и да научат за работата

на ЕЛЕМ и ХЕ „Козјак“, изјави д-р Чингоски. Во непосредна и срдечна атмосфера, генералниот директор и вработените од ХЕ „Козјак“ одговараа на љубопитните прашања на дечињата и ги едуцираа за производството на електрична енергија и за начинот на штедење. Дечињата имаа прилика, исто така, да видат дел од опремата за производство на електрична енергија, а им беа презентирани и дел од секојдневните работни активности на подружницата. На крајот од нивната посета, на дечињата од градинката „Детска радост“, вработените од ЕЛЕМ им врачија пригодни подароци.

К. Л.

НВО НОРА СО ПОДДРШКА НА АД ЕЛЕМ ГИ ИНСТАЛИРАШЕ ПРВИТЕ ИНФОРМАТИВНО-ЕДУКАТИВНИ ПУЛТОВИ

Невладината организација за ревматизам и артрит НОРА, во соработка со АД ЕЛЕМ, ги инсталираше првите информативно-едукативни пултови во Клиничкиот центар во Скопје, на Клиниката за ревматологија и во Клиничката болница во Битола. Од НВО Нора изразија голема благодарност до ЕЛЕМ без чија поддршка немаше да се реализира проектот. ЕЛЕМ е првата компанија што го поддржа овој проект, со што започна изведувачето на многу други пултови поддржани и од други донатори. На пултовите се наоѓаат прирачници (водичи) за 10 најчести ревматолошки и мускуло-скелетни заболувања чија содржина е од едукативен и информативен карактер. Оваа литература е прва од овој вид објавена на македонски јазик, намената за едукација на пациенти. Во секој прирачник на 12. страници се опфатени корисни теми со совети, поддршка, третман и други теми за кои пациентите секогаш се интересираат за полесно справување со РМБ, но и за едукација на широката јавност. Претседателот на НВО НОРА, Драган Чичиќ, на прес-конференција, истакна дека досега се инсталирани три пулта, а планирано е да се инсталираат пултови и во општите болници во Штип, Струмица, Тетово и Куманово. Тој искажа благодарност на АД ЕЛЕМ како партнер во спроведувањето на оваа иницијатива зашто без поддршката од нашата компанија реализацијата на проектот би била невозможна.

ИНТЕРАКТИВНА ДЕТСКА ПРЕТСТАВА

ЕЛЕМ И ЕЛЕМЕНТИТЕ

Мобилната претстава со наслов „Елем и елементите“ што ја организираше АД „Електрани на Македонија“ е едукативна и поучна претстава за ученици од шест до осумгодишна возраст. Претставата имаше цел да ја подигне свеста кај најмладата популација за неопходноста од штедење електрична енергија, да се запознаат децата со начините за производство на струјата, како и да го увидат непроценливото значење на енергетските ресурси, што се користат при производството на електрична енергија. Дејството во претставата започнува со младото дете Елем, кое, откако во еден миг на целата планета снемuva електрична енергија, тргнува на далечен пат со цел да ја врати светлината во домовите, а со тоа да ја

врати и радоста во домовите на луѓето, кои не можат да го замислат својот живот без електрична енергија.

Претставата „Елем и елементите“ се одржа во десетина основни училишта низ Скопје. Децата научија за значењето на

електричната енергија како неопходен услов за живот за целото човештво, потоа за начините за штедење електрична енергија и за создавање грижлив однос кон ресурсите за производство на електрична енергија кои сè повеќе недостасуваат.

ОДБЕЛЕЖАН РОДЕНДЕНОТ НА ЗДРУЖЕНИЕТО НА НОВИНАРИТЕ

Здружението на новинари на Македонија, на својот 66-ти роденден, се заблагодари на АД ЕЛЕМ како општествено одговорна компанија што го обезбеди фондот за доделените награди. Проектот „Зажакнување на довербата меѓу членовите на Здружението на новинарите на Македонија“ е поддржан од АД ЕЛЕМ, во рамките на јавниот повик за доделување средства за општествена одговорност за 2011 година. ЕЛЕМ спроведувајќи ја доследно усвоената Декларација за општествена одговорност, во рамките на своите можности, несебично помага во развојот на општествените дејности како неопходен предуслов за раст и за развој на државата.

ПРОМОВИРАНА ФОТОМОНОГРАФИЈАТА „МОНАСТИРОТ СВЕТИ НАУМ ОХРИДСКИ“

На денот на чествувањето на споменот на свети Наум Охридски, чудотворец, кој заедно со свети Климент Охридски се најславните ученици на првоучителите и светители Кирил и Методиј се одржа промоцијата на фотомонографијата „Манастирот Свети Наум Охридски“ од новинарот и публицист, Стојан Савески. На промоцијата пригодна реч одржа проф. д-р Сашо Коруновски.

„Станува збор за обемно дело кое низ текст и фотографии, на свој начин, говори за манастирот Св. Наум Охридски. Вложен е

голем труд, трпение, а пред сè голема љубов затоа што се работи за светец кој е почитуван од голем број луѓе без разлика на нивната национална или верска припадност. Задоволство е кога по вложениот труд, непроспаните ноќи, временски рокови, едно вакво дело можете да и го претставите на јавноста“, нагласи авторот Савески. Печатењето на фотомонографијата е поддржано од АД ЕЛЕМ, во рамките на јавниот повик за доделување средства за општествена одговорност на компанијата за 2011 година, а на промоција-

та присуствуваше и генералниот директор на компанијата, д-р Влатко Чингоски.

ЕКОЛОГИЈА

ВО ОКОЛИНАТА НА РЕК „БИТОЛА“ ЗАСАДЕНИ 10.000 САДНИЦИ ОД БЕЛ БОР

Акцијата на пошумување на завршните косини околу РЕК „Битола“ со високостеблеста шума беше дел од реализацијата на оперативниот план за добивање на А- интегрирана еколошка дозвола

Во периодот од 9 до 24 април, на слободните површини кои претходно беа определени од рударската подготовка на ПЕ „Рудници“, во околината на РЕК „Битола“, беа засадени 10.000 садници од бел бор. „Ова пролетно засадување со високостеблеста шума на завршните косини на потегот од селото Билјаник спрема месноста викана Ергела, беше дел од реализацијата на еден значаен сегмент од оперативниот план за добивање на А – интегрирана еколошка дозвола“, ни изјави раководителот на Службата за техничка сигурност на РЕК „Битола“, Зоран Михајловски. Во поставувањето на заштитниот појас околу РЕК „Битола“, како дел од активностите за обезбедување на неопходните стандарди за добивање на А – интегрирана еколошка дозвола, учествуваа повеќе работници од ПЕ „Термоелектрани“ и ПЕ „Рудници“. Во акцијата за пошумување

во РЕК „Битола“ учествуваа и раководниот тим на Комбинатот, кој во паркот околу управната барака, засади околу 50 – тина садници на декоративни зимзелени растенија. „Пролетната акција за пошумување во РЕК 'Битола' беше поддржана и од ЈП 'Ма-

кедонски шуми' кои ги донираа садниците што беа засадени на завршните косини во околината на Комбинатот“, истакна раководителот на СТС во РЕК „Битола“, Зоран Михајловски. J.K.

СИНДИКАЛНИ АКТИВНОСТИ

ПРОДОЛЖУВААТ ЗДРАВСТВЕНО-ПРЕВЕНТИВНИТЕ ОДМОРИ ЗА РАБОТНИЦИТЕ

Во рекреативно-туристичките капацитети на Пелистер и на Попова Шапка, во организација на Синдикалната организација на компанијата, се реализираат здравствено – превентивните одмори за вработените на ЕЛЕМ, кои работат на тешки и сложени работни места. Интересот на вработените во ЕЛЕМ за овие рекреативни одмори е голем, и според зборовите на одговорните во Синдикатот, тие ќе продолжат да се одвиваат со несмален интензитет и во наредниот период. Екипа на весникот „Енергија“ имаше можност да престојува во хотелот „Молика“ на Пелистер, каде голем број вработени во подружница РЕК „Битола“, се одмараа од секојдневните, тешки активности што ги имаат на работните места. Својот престој овде го искористија да пешачат по планинарските патеки и по падините на Националниот парк Пелистер, да дишат чист, планински воздух под старите моликови стебла, а најспремни-

те, да го освојат планинскиот врв „Пелистер“ и да уживаат во богатството на оваа наша ретко убава планина. Според зборовите на вработените, кои во рамките на акцијата за здравствено – превентивни одмори прес-

тојуваа на Пелистер, ова претставува една од најдобрите активности на Синдикатот на ЕЛЕМ, која без сомнение, треба да се надоградува и секако, да продолжи и во иднина. J.K.

ИСТОРИСКИ УСПЕХ НА ШАРПЛАНИНСКИОТ КУП

МАКЕДОНСКИОТ СКИЈАЧ ДЕХАРИ ТРЕТ ВО ВЕЛЕСЛАЛОМ

Словенечкиот скијач Грегор Брајовиќ победи на 39-то издание на „Шарпланинскиот куп“. Брајовиќ победи и во велеслалом и во слалом. Покрај паричната награда, тој во Словенија си однесе и куче од расата шарпланинец. Патека „Орлова“ каде се возеше трката во велеслалом, тој ја извозе за 02 минути 03 секунди и 91 стотинка. Втор беше скијачот од Албанија, Ерјон Тола, а трет македонскиот репрезентативец Дардан Дехари.

Од осамостојувањето на државата ова е најголем успех за македонските скијачи на Купот. Дехари задоцни зад првопласираниот Брајовиќ една секунда и 38 стотинки. „Мислам дека досега сум бил три пати втор, ова е прв пат да бидам на првото место по завршувањето на првиот ден. Патека беше доста тешка, снегот беше мек и имаше многу дупки“, рече Брајовиќ. Дехари, кој по првата трка имаше четврто најдобро време, успеа да ја надомести разликата и да се качи на победничкиот подиум. Другите двајца македонски репрезентативци, Антонио Ристевски и Маријан Нашоку, не ја извезаа втората трка.

„Едноставно не можам да поверувам дека успеав да се качам на победничкиот подиум. Ова е прв пат Македонец да се качи на победничкиот подиум на Попова Шапка. Се благодарам на публиката. По првото возење бев на петтото место, среќата ме следеше и завршив на третото место“, рече Дехари.

Околу триесеттина натпреварувачи од

12 земји учествуваа на најстарата зимска спортска манифестација во Македонија. Директор на натпреварите беше скијачката легенда од Словенија Бојан Крижај. Брајовиќ сосема заслужено ја освои паричната награда од 3.000 евра, преодниот пехар и симболичната традиционална награда куче шарпланинец.

И годинава, организацијата на оваа спортска манифестација доби одлични оценки од учесниците, но и од стручните работници.

„Направивме сè за да им обезбедиме најдобри услови за квалитетен натпревар на скијачите. Токму и поради тоа ги зедевме во предвид укажувањата од експертите од минатата година и направивме измени на патеката. Патеката е проширена на одделни делови, и ги задоволува ФИС крите-

риумите за натпреварување од ваков вид. Натпреварот беше како и што се очекуваше, добар и возбудлив, и им овозможи забава на сите љубители на овој спорт, како на натпреварувачите, така и на публиката“, изјави претседателот на Организациониот одбор, г. Димитар Танурков.

Заслужни за продолжувањето на оваа вредна спортска манифестација се Владата на Република Македонија како покровител, и АД „Електрани на Македонија“ во својство на генерален спонзор. Шарпланинскиот куп годинава го отвори министерката за внатрешни работи, Гордана Јанкулоска, која истакна дека Купот е македонско национално богатство и гордост, каде се сплотуваат пријателството, натпреварувачкиот дух и желбата за победа.

К. Л.

СЕ НАЈАВУВААТ ИНВЕСТИЦИИ ВО СКИЈАЧКИОТ ЦЕНТАР НА ЕЛЕМ

ПОПОВА ШАПКА ЌЕ ДОБИЕ МОЖНОСТ ЗА ВЕШТАЧКИ СНЕГ И ЗА ПОДОЛГА СКИЈАЧКА СЕЗОНА

Системот за вештачки снег се планира да биде изграден на вториот дел од „Церипашина“, поточно на патеките што се користат за Шарпланинскиот куп - „Орлова“ и „Езерино“. Колку ќе чини инвестицијата, како ќе бидат распоредени топовите и целата инфраструктура, на која локација, и колкава ќе биде акумулацијата, ќе биде познато по изготвување на проектот

Последниве три години значително е зголемен интересот за ски-центарот Попова Шапка. Според планот, Попова Шапка во наредните години треба да прерасне во главен ски-центар во Македонија. Проектот на ЕЛЕМ и Владата на Република Македонија предвидува изградба на вештачко езеро или каптажа на патеката „Церипашина“ на Попова Шапка за производство на вештачки снег. Инфраструктурата за заснежување на патеките на Попова Шапка е неминовност, која мора да се направи, со оглед на манифестациите што се одржуваат, а и за продолжување на сезоната за скијање.

„Основниот проект е во фаза на изработка“, изјави претседателот на Шарпланинскиот куп, Димитар Танурков, воедно и директор за производство во ЕЛЕМ. Според него, ова би бил огромен чекор напред за Шарпланинскиот куп, но и за Попова Шапка воопшто, бидејќи вечната болка, недостигот од природен снег, се чини дека конечно ќе биде минато, па во иднина овој зимски центар нема да зависи од природните услови. „Системот за вештачки снег се планира да биде изграден на вториот дел од „Церипашина“, поточно на патеките што се користат за Шарпланинскиот куп - „Орлова“ и „Езерино“. Со оглед на тоа дека патеката „Церипашина“ е најдолга, но во исто време и најмногу изложена на сонце, како и фактот дека само таа е хомологизирана од ФИС, заснежувањето прво ќе почне таму. А за тоа колку ќе чини инвестицијата, како ќе бидат распоредени топовите и целата инфраструктура, на која локација, и колкава ќе биде акумулацијата, ќе треба да се почека изработката на проектот за да се одговори на овие прашања“, вели Танурков.

Овој проект беше долгоочекуван откако голем број експерти и познавачи на скијањето со години укажуваа дека не е можно да се организира голема манифестација каква што претендира да биде Шарпланинскиот куп, без „помош“ од вештачки снег. Ова не е некоја голема новина, со оглед на фактот што повеќе години ниту една трка од Светскиот куп во скијање не се вози на природен снег, а патеките со вештачки снег се и многу поквалитетни, а и попосакувани од скијачите. Токму годинава, на Купот, беше

очигледна разликата во квалитет на патеката во двата дена на натпреварувањето.

Првиот ден за време на велеслаломот беше сончево и снегот се раскашави, што претставуваше проблем за скијачите, а вториот ден слаломот се возеше на снежно и студено време, па и патеката беше поквалитетна.

„За скијачите е многу подобро кога патеката е замрзната. Тие постојано тренираат и скијаат на вештачки снег, бидејќи природниот снег многу се разликува од вештачкиот. Повеќе им одговараат замрзнати патеки, и ако во иднина на Шарпланинскиот куп може да имаме такви патеки со вештачки снег, ќе имаме и подобри резултати“, велат и нашите скијачи. Во нашето опкружување со системи за вештачки снег се осигурени Банско, Боровец, Стара Планина, Витоша, Пампорово, Копаноник, Златибор, Парнасос, Бјелашница, Јахорина, Слјеме, како и сите во Словенија. Да се надеваме дека овој проект ќе биде реализиран според планот и од следната сезона ќе може да гледаме врвно скијање на Шарпланинскиот куп, а тоа ќе

биде и првиот чекор кон промоција на оваа манифестација и во европски рамки.

„За Шарпланинскиот куп ова ќе биде од огромно значење, бидејќи со ваква инфраструктура оваа натпреварување ќе има изгледи да конкурира за натпревар од европски куп. За Попова Шапка, пак, ова ќе значи продолжување на сезоната, елиминирање на ризикот од временските услови, а со тоа се разбира и подобро финансиско работење“, рече Танурков.

Вештачкиот снег не е спас само за Попова Шапка туку и за целиот скијачки спорт, смета и директорот на трките на Шарпланинскиот куп и легендата на светското скијање, Словенецот Бојан Крижај.

„Знаете, снегот не се знае дали ќе падне или не, и зависни сме од временската ситуација. Но кога е спортот во прашање, кога се туризмот и бизнисот во прашање, треба да бидете сигурни дека ќе има и туризам и спорт. Тоа можеме да го оствариме само со вештачки снег“, беше категоричен Крижај.

К. Л.

ПО СЕДУМ ГОДИНИ ПАУЗА, ПРОДОЛЖУВА ЕДНА УБАВА ТРАДИЦИЈА НА ПЕЛИСТЕР

ПОД ПОКРОВИТЕЛСТВО НА ЕЛЕМ СЕ ОДРЖА ОБНОВЕНИОТ „ПЕЛИСТЕРСКИ ВЕЛЕСЛАЛОМ“

За прв пат по 2005 година, благодарение на ЕЛЕМ, на патеката „Копанки“ на Пелистер се одржа една од најстарите спортски манифестации во Битола - „Пелистерскиот велеслалом“

На почетокот на април, под покровителство на АД ЕЛЕМ, односно на РЕК „Битола“, на ДООЕЛ ФОД „Новаци“ и на ПСД „Пелистер“ од Битола, на патеката „Копанки“, за прв пат по 2005 година, се одржа обновениот, традиционален „Пелистерски велеслалом“. На манифестацијата учество зедоа голем број натпреварувачи од Битола и од цела Македонија, кои се натпреваруваа во повеќе категории, од јуниори, кои за прв пат ја почувствуваа натпреварувачката треска до ветерани, кои во изминатите децении ја испишуваа историјата на оваа скијачка патека. „Од оваа патека произлегле многу големи имиња кои го одбележаа скијачкиот спорт во нашата земја и убеден сум дека тука, меѓу вас, има нивни наследници. Ние како генерални спонзори, направивме сè, организацијата на оваа приредба да изгледа величествено, и горд сум што рекордни 200 натпреварувачи го збогатија годинешниот натпревар и враќањето на „Пелистерскиот велеслалом“. Верувам дека оваа манифестација од година во година ќе расте и ќе биде незаменлив дел од зимската скијачка програма во државата“, истакна

д-р Влатко Чингоски на отворањето на манифестацијата.

Првиот човек на ПСД „Пелистер“, Димче Попов беше презадоволен, благодарение на обилните снежни врнежи, сезоната оваа година понуди повеќе од 60 скијачки денови. „Ако минатите години недостигааше снег на Пелистер и вљубениците во зимските спортови бараа алтернативни решенија, оваа зима имавме изобилство на снег, прекрасна патека и жичарница која благодарение на АД ЕЛЕМ повторно е во функција и секако голем број скијачи. Ова е нов почеток кој се надевам, како во минатото, така и во иднина, секоја година ќе го означува крајот на скијачката сезона под Пелистер“, истакна Попов.

„Пелистерскиот велеслалом“ и воопшто патеката кај „Копанки“ на Пелистер се место каде многу славни имиња на „белиот спорт“ ги правеле своите први скијачки чекори. Сестрата и братот Костелиќ, тројцата претставници кои ги бранеа боите на нашата земја на три Олимписки игри, Весна Дунимагловска, Александар Стојановски и Ѓорѓи Марковски, скијањето го учеа на оваа скијачка патека под Пелистер. Оваа обно-

вена манифестација, секако ќе биде поттик повеќе за многу други љубители на белиот спорт да тргнат по нивните патеки.

На церемонијата присуствуваа и градоначалникот на Битола, Владимир Талески, кој беше задоволен од бројот на скијачки симпатизери на Пелистер и министерот Иво Ивановски, кој порасна на патеката кај „Копанки“ а имаше и забележителен резултат во својот настап и оваа година.

„Сакам да им честитам на сите кои помогнаа оваа моја омилена манифестација повторно да продолжи да живее во својот полн сјај. Ме радува оваа раздвиженост, бројноста на натпреварувачи и рекреативци и големата желба за скијање на битолчани. Битола и Пелистер заслужуваат повеќе вакви натпревари за време на зимската сезона“, истакна Ивановски.

Без разлика што годинава натпреварот беше од ревијален карактер, секој од натпреварувачите сакаше да стигне што е можно побрзо до целта, а за оние најдобрите следеа вредни признанија од организаторите на оваа манифестација.

J.K.

„ФАЈНАЛ ФОР“ ТУРНИРОТ ГО ОПРЕДЕЛИ ОВОГОДИНЕШНИОТ ПОБЕДНИК НА БИЗНИС- ЛИГАТА

АД ЕЛЕМ ГО ОСВОИ ВТОРОТО МЕСТО ВО БИЗНИС- ЛИГАТА

Нашата екипа имаше одлична сезона, при што во 19-те одиграни натпревари во регуларниот дел од првенството имаше 15 победи, 1 нерешен резултат и 2 пораза, со импозантна гол разлика од +59 дадени голови, со што го освои второто место

„Нашите амбиции за учество во „фајнал фор“ се исполнија“, ни рекоа нашите колеги од екипата на АД ЕЛЕМ, пресреќни од постигнатиот резултат. Екипата на АД ЕЛЕМ даде сè од себе да стигне до првото место. Најпрво во полуфиналето одиграме исцрпувачки натпревар против екипата на ЈСП, кој по тешка и неизвесна борба го добивме по изведување пенали. Сето ова влијаеше врз нашата екипа во финалето, која исцрпена од претходниот натпревар, влезе во решавачкиот дуел. Недостатокот на среќа во одлучувачките моменти, како и одличната игра на екипата на Телеком, посебно на нивниот голман го реши финалето, и ние им честитаме на победата.

Финалето на овогодинашната бизнис- лига го одиграа екипите на Телеком и на ЕЛЕМ. И двете екипи во овој натпревар влегоа максимално сконцентрирано со мотив и желба да го имаат во своите редови трофејот на бизнис- лигата. Уште на самиот почеток, во четвртата минута, екипата на Телеком, со голот на Влатко Манев, дојде до водство од 1 – 0. Нашата екипа со различни фудбалски акции сериозно напаѓаше кон противничкиот гол, и имаше одлични шанси да фати резултатски приклучок, но тоа не го дозволи голманот на Телеком. Првото полувреме го добија фудбалерите на Телеком, со резултат 1-0. Во второто полувреме, по само 5 минути игра, Вељановски постигна гол за Телеком. Нашите играчи се обидоа да се вратат во натпреварот внесувајќи во своите редови голман играч, но и тоа не вроди со плод. Телеком искористија неколку наши грешки постигнувајќи уште два погодоци и овој натпревар го добија со 4 – 0. Во бизнис- лигата учествуваа деветнаесет екипи, се играа деветнаесет кола, девет во есенскиот дел и десет во пролетниот дел, или секој со секого. Првите четири екипи на табелата, по завршувањето на 19-те кола играа „фајнал фор“. Во едното полуфинале играа првопласираната со четвртопласираната екипа, додека во второто полуфинале второпласираната екипа со третопласираната. Во првот полуфинале се сретнаа екипите

на ЕЛЕМ и на ЈСП, додека во другото екипите на Телеком и на Алкалоид. Во натпреварот за третото место меѓу Алкалоид и ЈСП кои беа поразени во двете полуфиналиња подобра беше екипата на ЈСП и го освои бронзениот медал.

Нашата екипа имаше одлична сезона, при што во 19-те одиграни натпревари во регуларниот дел од првенството имаше 15 победи, 1 нерешен резултат и 2 пораза, со импозантна гол-разлика од +59 дадени гола, со што го освои второто место. Освоеното второ место, за противник во полуфиналето ни ја донесе екипата на ЈСП која ја совладавме по изведувањето на пеналите. Најдобар стрелец во нашата екипа со 42

постигнати гола е нашиот колега Влатко Петровски од подружницата Енергетика.

Нималку обесхрабени од поразите нашите играчи играа поорганизирано и посамоуверено во секој нов натпревар. Тие се обидуваа да се изборат за победа, но заморот и исцрпеноста го дадоа крајниот резултат. Нашата екипа со разни фудбалски акции, успеа да создаде предност во многу натпревари и со сигурна игра да извојува многу победи. Нашите колеги не само што го сакаат фудбалот туку и уживаат во дружењето на теренот во релаксирана спортска атмосфера. Им честитаме на освоеното второ место и им посакуваме нови победи.

К.Л.

Имам енергија
за поголеми височини

ЕНЕРГИЈАТА НА НАШАТА ЗЕМЈА

www.elem.com.mk

